Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 11 ta' Lulju 2023
(OR. en)

11158/1/23
REV 1

ECOFIN 682
UEM 216
SOC 507
EMPL 358
COMPET 702
ENV 781
EDUC 294
RECH 326
ENER 417
JAI 929
GENDER 158
ANTIDISCRIM 152
JEUN 196
SAN 433

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti/Kunsill
Nru. dok. preċ.:	11158/23
Nru dok. Cion:	COM(2023) 626 final
Suġġett:	RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 tal-Finlandja u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 tal-Finlandja

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż l-abbozz ta' Rakkomandazzjoni tal-Kunsill imsemmi hawn fuq, kif diskuss mill-Kunsill u l-Kunsill Ewropew, abbażi tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni COM(2023) 626 final.

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

ta' …

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 tal-Finlandja u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-Finlandja tal-2023

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 121(2) u l-Artikolu 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet baġitarji u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politiki ekonomiċi[1], u b'mod partikolari l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

Billi:

[1] ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

(1) Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[2], li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza ("il-Faċilità"), daħal fis-seħħ fid-19 ta' Frar 2021. Il-Faċilità tipprovdi appoġġ finanzjarju lill-Istati Membri għall-implimentazzjoni ta' riformi u investiment, li jinvolvu impuls fiskali ffinanzjat mill-Unjoni. F'konformità mal-prijoritajiet tas-Semestru Ewropew, il-Faċilità tikkontribwixxi għall-irkupru ekonomiku u inklużiv u għall-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti sostenibbli u li jtejbu t-tkabbir, b'mod partikolari riformi u investimenti biex jippromwovu t-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali u biex jagħmlu l-ekonomiji tal-Istati Membri aktar reżiljenti. Tgħin ukoll biex issaħħaħ il-finanzi pubbliċi u tagħti spinta lit-tkabbir u l-ħolqien tal-impjiegi fuq terminu medju u twil, ittejjeb il-koeżjoni territorjali fl-Unjoni u tappoġġa t-tkomplija tal-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-kontribuzzjoni finanzjarja massima għal kull Stat Membru taħt il-Faċilità ġiet aġġornata fit-30 ta' Ġunju 2022, f'konformità mal-Artikolu 11(2) tar-Regolament (UE) 2021/241.

[2] Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17).

(2) Fit-22 ta' Novembru 2022, il-Kummissjoni adottat l-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli 2023, li ta bidu għas-Semestru Ewropew 2023 għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika. Fit-23 ta' Marzu 2023, il-Kunsill Ewropew approva l-prijoritajiet tal-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli 2023, li huma ċċentrati madwar l-erba' dimensjonijiet tas-sostenibbiltà kompetittiva. Fit-22 ta' Novembru 2022, abbażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[3], il-Kummissjoni adottat ukoll ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija 2023, li fih hija ma identifikatx lill-Finlandja bħala wieħed mill-Istati Membri li jista' jiġi affettwat jew li jista' jkun f'riskju li jiġi affettwat minn żbilanċi. Inkwantu tali, ma jkunx meħtieġ rieżami fil-fond. Fl-istess data, il-Kummissjoni adottat ukoll opinjoni dwar l-abbozz ta' pjan baġitarju tal-Finlandja għall-2023. Il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro u proposta għar-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi tal-2023, li janalizza l-implimentazzjoni tal-Linji Gwida dwar l-Impjiegi u l-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-Kunsill adotta r-Rakkomandazzjoni dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro[4] ("Rakkomandazzjoni tal-2023 dwar iż-żona tal-euro") fis-16 ta' Mejju 2023 u r-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi fit-13 ta' Marzu 2023.

(3) Filwaqt li l-ekonomiji tal-Unjoni qed juru reżiljenza notevoli, il-kuntest ġeopolitiku għad għandu impatt negattiv. Hekk kif l-Unjoni qed tappoġġa b'mod sod lill-Ukrajna, l-aġenda tal-politika ekonomika u soċjali tal-Unjoni hija ffukata fuq it-tnaqqis tal-impatt negattiv tax-xokkijiet tal-enerġija kemm fuq l-unitajiet domestiċi kif ukoll fuq id-ditti vulnerabbli fuq terminu qasir, u fuq iż-żamma tal-isforzi biex jitwettqu t-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, l-appoġġ għat-tkabbir sostenibbli u inklużiv, is-salvagwardja tal-istabbiltà makroekonomika u ż-żieda tar-reżiljenza fuq terminu medju. Hija tiffoka ħafna wkoll fuq iż-żieda fil-kompetittività u l-produttività tal-Unjoni.

---

3 Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi (ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25).

4 Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Mejju 2023 dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro (ĠU C 180, 23.5.2023, p. 1).

(4) Fl-1 ta' Frar 2023, il-Kummissjoni ħarġet komunikazzjoni bit-titolu "Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku għal Żmien l-Emissjonijiet Żero Netti" ("il-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku"). L-għan tal-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku huwa biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-industrija b'emissjonijiet żero netti tal-Unjoni u tiġi appoġġata t-tranżizzjoni rapida lejn in-newtralità klimatika. Huwa jikkomplementa l-isforzi li għaddejjin bil-Patt Ekoloġiku Ewropew u r-REPowerEU. Huwa għandu l-għan ukoll li jipprovdi ambjent li jappoġġa aktar iż-żieda fil-kapaċità tal-manifattura tal-Unjoni għat-teknoloġiji u l-prodotti b'emissjonijiet żero netti meħtieġa biex jintlaħqu l-miri klimatiċi ambizzjużi tal-Unjoni, u biex jiġi żgurat aċċess għal materja prima kritika rilevanti, inkluż bid-diversifikazzjoni tal-akkwist, l-isfruttament kif xieraq tar-riżorsi ġeoloġiċi fl-Istati Membri u l-massimizzazzjoni tar-riċiklaġġ tal-materja prima. Il-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku huwa bbażat fuq erba' pilastri: ambjent regolatorju prevedibbli u simplifikat, aċċess imħaffef għall-finanzjament, it-titjib tal-ħiliet, u kummerċ miftuħ għal ktajjen tal-provvista reżiljenti. Fis-16 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni ħarġet komunikazzjoni bit-titolu "Il-kompetittività fit-tul tal-UE: inħarsu lil hinn mill-2030", strutturata fuq disa' xpruni li jsaħħu lil xulxin bl-għan li ssir ħidma lejn qafas regolatorju li jsaħħaħ it-tkabbir. Hija tistabbilixxi prijoritajiet ta' politika mmirati biex jiżguraw b'mod attiv titjib strutturali, investiment iffukat tajjeb u miżuri regolatorji għall-kompetittività fit-tul tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha. Ir-rakkomandazzjonijiet ta' hawn taħt jgħinu biex jiġu indirizzati dawk il-prijoritajiet.

(5) Fl-2023, is-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika qed ikompli jevolvi f'konformità mal-implimentazzjoni tal-Faċilità. L-implimentazzjoni sħiħa tal-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza tibqa' essenzjali għat-twettiq tal-prijoritajiet ta' politika taħt is-Semestru Ewropew, billi l-pjanijiet jindirizzaw ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż kollha jew subsett sinifikanti minnhom maħruġa f'dawn l-aħħar snin. Ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-2019, l-2020 u l-2022 jibqgħu ugwalment rilevanti għall-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza riveduti, aġġornati jew emendati f'konformità mal-Artikoli 14, 18 u 21 tar-Regolament (UE) 2021/241.

(6) Ir-Regolament (UE) 2023/435 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[5] ("ir-Regolament REPowerEU"), li ġie adottat fis-27 ta' Frar 2023 għandu l-għan li jipproċedi malajr bl-eliminazzjoni gradwali tad-dipendenza tal-Unjoni fuq l-importazzjonijiet tal-fjuwils fossili Russi. Dan ser jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-enerġija u d-diversifikazzjoni tal-provvista tal-enerġija tal-UE, filwaqt li jżid l-użu tal-enerġija rinnovabbli, il-kapaċitajiet tal-ħżin tal-enerġija u l-effiċjenza enerġetika. Ir-Regolament REPowerEU jippermetti lill-Istati Membri jżidu kapitolu ġdid tar-REPowerEU mal-pjanijiet nazzjonali tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza sabiex jiffinanzjaw riformi u investimenti ewlenin li ser jgħinu biex jintlaħqu l-objettivi tar-REPowerEU. Dawk ir-riformi u l-investimenti ser jgħinu wkoll biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-industrija b'emissjonijiet żero netti tal-Unjoni kif deskritt fil-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku u ser jindirizzaw ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż relatati mal-enerġija maħruġa lill-Istati Membri fl-2022 u, fejn applikabbli, fl-2023. Ir-Regolament REPowerEU jintroduċi kategorija ġdida ta' appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli, li ssir disponibbli għall-Istati Membri sabiex jiffinanzjaw riformi u investimenti ġodda relatati mal-enerġija skont il-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza.

---

5 Regolament (UE) 2023/435 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Frar 2023 li jemenda r-Regolament (UE) 2021/241 fir-rigward tal-kapitoli REPowerEU fil-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1303/2013, (UE) 2021/1060 u (UE) 2021/1755, u d-Direttiva 2003/87/KE (ĠU L 63, 28.2.2023, p. 1).

(7) Fit-8 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni adottat komunikazzjoni li tipprovdi gwida għall-politika fiskali għall-2024 ("il-komunikazzjoni tat-8 ta' Marzu 2023"). Din għandha l-għan li tappoġġa t-tħejjija tal-programmi ta' stabbiltà u konverġenza tal-Istati Membri u b'hekk issaħħaħ il-koordinazzjoni tal-politika. Il-Kummissjoni fakkret li l-klawżola liberatorja ġenerali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir ser tiġi diżattivata fi tmiem l-2023. Hija appellat għal politiki fiskali fl-2023-2024 li jiżguraw is-sostenibbiltà tad-dejn fuq terminu medju u li jżidu t-tkabbir potenzjali b'mod sostenibbli u stiednet lill-Istati Membri biex jistabbilixxu fil-programmi ta' stabbiltà u konverġenza tagħhom tal-2023 kif il-pjanijiet fiskali tagħhom ser jiżguraw li l-valur ta' referenza tat-Trattat ta' 3 % tal-prodott domestiku gross (PDG) jiġi rispettat u jiżguraw tnaqqis plawżibbli u kontinwu tad-dejn, jew biex id-dejn jinżamm f'livelli prudenti fit-terminu medju. Il-Kummissjoni stiednet ukoll lill-Istati Membri jeliminaw gradwalment il-miżuri fiskali nazzjonali introdotti biex jipproteġu lill-unitajiet domestiċi u lid-ditti mix-xokk tal-prezz tal-enerġija, u jibdew bl-inqas miżuri mmirati. Hija indikat li, jekk ikun meħtieġ li l-miżuri ta' appoġġ jiġu estiżi minħabba pressjonijiet tal-prezzijiet tal-enerġija mġedda, jenħtieġ li l-Istati Membri jimmiraw aħjar tali miżuri lejn unitajiet domestiċi u ditti vulnerabbli. Il-Kummissjoni ddikjarat li r-rakkomandazzjonijiet fiskali jkunu kwantifikati u differenzjati. Barra minn hekk, kif propost fil-komunikazzjoni tagħha tad-9 ta' Novembru 2022 dwar l-orjentazzjonijiet għal riforma tal-qafas tal-governanza ekonomika tal-UE, ir-rakkomandazzjonijiet fiskali jiġu fformulati abbażi tan-nefqa primarja netta. Hija rrakkomandat li l-Istati Membri kollha jkomplu jipproteġu l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali u jiżguraw l-użu effettiv tal-Faċilità u ta' fondi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari fid-dawl tal-objettivi tat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali u tar-reżiljenza. Il-Kummissjoni indikat li ser tipproponi lill-Kunsill jiftaħ proċeduri ta' defiċit eċċessiv ibbażati fuq id-defiċit fir-rebbiegħa tal-2024 abbażi tad-data tal-eżitu għall-2023, f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali eżistenti.

(8) Fis-26 ta' April 2023, il-Kummissjoni ppreżentat proposti leġiżlattivi biex timplimenta riforma komprensiva tar-regoli ta' governanza ekonomika tal-Unjoni. L-objettiv ċentrali tal-proposti huwa li tissaħħaħ is-sostenibbiltà tad-dejn pubbliku u li jiġi promoss it-tkabbir sostenibbli u inklużiv fl-Istati Membri kollha permezz ta' riformi u investimenti. Fil-proposti tagħha, il-Kummissjoni għandha l-għan li ttejjeb is-sjieda nazzjonali, tissimplifika l-qafas u timxi lejn fokus akbar fuq terminu medju, flimkien ma' infurzar effettiv u aktar koerenti. Skont il-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2023 dwar l-orjentazzjonijiet għal riforma tal-qafas tal-governanza ekonomika tal-UE, l-objettiv huwa li l-ħidma leġiżlattiva tiġi konkluża fl-2023.

(9) Fis-27 ta' Mejju 2021, il-Finlandja ppreżentat il-pjan tagħha għall-irkupru u r-reżiljenza lill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 18(1) tar-Regolament (UE) 2021/241. Skont l-Artikolu 19 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Kummissjoni vvalutat ir-rilevanza, l-effettività, l-effiċjenza u l-koerenza tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, f'konformità mal-linji gwida tal-valutazzjoni stabbiliti fl-Anness V għal dak ir-Regolament. Fid-29 ta' Ottubru 2021, il-Kunsill adotta d-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tiegħu dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għall-Finlandja[6]. Ir-rilaxx tal-pagamenti parzjali jiddependi fuq l-adozzjoni ta' deċiżjoni mill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 24(5) tar-Regolament (UE) 2021/241, li tiddikjara li l-Finlandja tkun laħqet b'mod sodisfaċenti l-istadji importanti u l-miri rilevanti stabbiliti fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill. It-twettiq sodisfaċenti jippresupponi li l-kisba tal-istadji importanti u l-miri preċedenti ma tkunx treġġgħet lura.

[6] ST 12524/2021; ST 12524/2021 ADD 1.

(10) Fit-23 ta' Marzu 2023, il-Finlandja ppreżentat il-Programm Nazzjonali ta' Riforma u l-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 tagħha, f'konformità mal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97. Biex jitqiesu l-konnessjonijiet ta' bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati flimkien. F'konformità mal-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 jirrifletti wkoll ir-rappurtar biannwali tal-Finlandja dwar il-progress li sar fil-kisba tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tiegħu.

(11) Fl-24 ta' Mejju 2023, il-Kummissjoni ippubblikat ir-rapport tagħha tal-pajjiż 2023 għall-Finlandja. Huwa vvaluta l-progress tal-Finlandja fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti adottati mill-Kunsill bejn l-2019 u l-2022, u ħa kont tal-implimentazzjoni tal-Finlandja tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza. Abbażi ta' dik l-analiżi, ir-rapport tal-pajjiż identifika lakuni fir-rigward ta' dawk l-isfidi li mhumiex indirizzati jew li huma indirizzati biss parzjalment mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll sfidi ġodda u emerġenti. Hija vvalutat ukoll il-progress tal-Finlandja fl-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u fil-kisba tal-miri ewlenin tal-Unjoni dwar l-impjiegi, il-ħiliet u t-tnaqqis tal-faqar, kif ukoll il-progress fil-kisba tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti.

(12) Skont id-data vvalidata mill-Eurostat, id-deficit tal-gvern estiż tal-Finlandja naqas minn 2.8 % tal-PDG fl-2021 għal 0.9 % fl-2022, filwaqt li d-dejn tal-gvern estiż żdied minn 72.6 % tal-PDG fi tmiem l-2021 għal 73.0 % fi tmiem l-2022. Fl-24 ta' Mejju 2023, il-Kummissjoni ħarġet rapport skont l-Artikolu 126(3) tat-Trattat. Dak ir-rapport iddiskuta s-sitwazzjoni baġitarja tal-Finlandja minħabba li d-dejn tal-gvern estiż tagħha fl-2022 qabeż il-valur referenzjarju ta' 60 % tal-PDG skont it-Trattat u ma rrispettax il-valur referenzjarju tat-tnaqqis tad-dejn. Ir-rapport ikkonkluda li l-kriterju tad-deficit ma ġiex issodisfat. F'konformità mal-komunikazzjoni tat-8 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni ma pproponietx li tiftaħ proċeduri ġodda ta' deficit eċċessiv fir-rebbiegħa 2023. Il-Kummissjoni ddikjarat sussegwentement li kienet ser tipproponi lill-Kunsill biex jiftaħ proċeduri ta' deficit eċċessiv ibbażati fuq id-deficit fir-rebbiegħa 2024, abbażi tad-data tal-eżitu għall-2023. Jenħtieġ li l-Finlandja tqis dan fl-eżekuzzjoni tal-baġit tagħha għall-2023 u fit-tħejjija tal-abbozz tal-pjan baġitarju għall-2024.

(13) Il-bilanċ tal-gvern estiż intlaqat mill-miżuri ta' politika fiskali meħuda biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Fl-2022, it-tali miżuri ta' politika fiskali li jnaqqsu d-dħul kienu jinkludu żieda temporanja fl-ispejjeż tal-ivvjaġġar deduċibbli u żieda fit-tnaqqis tat-taxxa tal-unitajiet domestiċi fuq ir-rinnovazzjonijiet tas-sistema tat-tisħin, filwaqt li t-tali miżuri ta' politika fiskali li jżidu n-nefqa kienu jinkludu żieda fl-indiċi fil-benefiċċji soċjali u l-ħlas ta' benefiċċji addizzjonali għat-tfal, bl-għan li tittejjeb il-kapaċità tal-akkwist tal-unitajiet domestiċi b'introjtu baxx u jiġu indirizzati l-kostijiet ikkawżati mill-inflazzjoni. L-istima tal-Kummissjoni tal-kost baġitarju net ta' dawk il-miżuri hija fil-livell ta' 0.1 % tal-PDG fl-2022. Il-bilanċ tal-gvern estiż ġie affettwat ukoll mill-kost baġitarju tal-offerta ta' protezzjoni temporanja għall-persuni spostati mill-Ukrajna, li hija stmata għal 0.1 % tal-PDG fl-2022. Fl-istess ħin, il-kost stmat tal-miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19 naqas għal 0.2 % tal-PDG fl-2022, minn 2.0 % fl-2021.

(14) Fit-18 ta' Ġunju 2021, il-Kunsill irrakkomanda li fl-2022 il-Finlandja[7] żżomm pożizzjoni fiskali ta' appoġġ, inkluż mill-impuls ipprovdut mill-Faċilità, u tippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali.

[7] Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2021 li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-Finlandja għall-2021 (ĠU C 304, 29.7.2021, p. 126).

(15) Skont l-istimi tal-Kummissjoni, il-pożizzjoni fiskali[8] fl-2022 kienet ġeneralment newtrali, fil-livell ta' 0.1 % tal-PDG, kif irrakkomandat mill-Kunsill. Kif irrakkomandat mill-Kunsill, il-Finlandja kompliet tappoġġa l-irkupru b'investimenti li għandhom jiġu ffinanzjati mill-Faċilità. In-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet taħt il-Faċilità u minn fondi oħra tal-Unjoni ammontat għal 0.3 % tal-PDG fl-2022 (0.2 % tal-PDG fl-2021). L-investiment iffinanzjat nazzjonalment ipprovda kontribuzzjoni newtrali ta' 0.0 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali[9]. Għalhekk, il-Finlandja żammet l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali, kif irrakkomandat mill-Kunsill. Fl-istess ħin, it-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (nett minn miżuri ġodda ta' dħul) ipprovda kontribuzzjoni ġeneralment newtrali ta' 0.1 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali. Għalhekk il-Finlandja żammet suffiċjentement taħt kontroll it-tkabbir fin-nefqa kurrenti ffinanzjata nazzjonalment.

(16) Ix-xenarju makroekonomiku li jirfed il-projezzjonijiet baġitarji fil-Programm ta' Stabbiltà huwa konformi mat-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għall-2023 kemm għall-2023 kif ukoll l-2024. Il-Gvern jipprojetta li l-PDG reali jonqos bi ftit b'0.2 % fl-2023 u mbagħad jikber b'1.3 % fl-2024. B'paragun ma' dan, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta tkabbir tal-PDG reali pożittiv ta' 0.2 % fl-2023 u 1.4 % fl-2024. Iż-żewġ settijiet ta' tbassiriet jipprojettaw li l-esportazzjonijiet netti jkunu l-mutur ewlieni tat-tkabbir fl-2023, filwaqt li fl-2024 huwa antiċipat titjib aktar wiesa' fil-prestazzjoni ekonomika hekk kif id-domanda domestika hija mistennija li tirkupra wkoll.

---

8 Il-pożizzjoni fiskali titkejjel bħala l-bidla fin-nefqa primarja (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji), bl-esklużjoni tal-miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19 iżda li tinkludi n-nefqa ffinanzjata minn appoġġ (għotjiet) mhux ripagabbli mill-Faċilità u fondi oħra tal-Unjoni, meta mqabbla mat-tkabbir potenzjali fuq terminu medju. Għal aktar dettalji ara l-Kaxxa 1 fit-Tabelli Statistiċi Fiskali.

9 Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fil-livell nazzjonali pprovdiet kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0.2 punti perċentwali tal-PDG.

(17) Fil-Programm ta' Stabbiltà tiegħu tal-2023, il-gvern jistenna li d-defiċit tal-gvern estiż ser jiżdied għal 2.6 % tal-PDG fl-2023. Iż-żieda fl-2023 tirrifletti prinċipalment l-indiċjar tal-benefiċċji soċjali, il-finanzjament tal-gvern ċentrali lill-awtoritajiet lokali, spejjeż ogħla tal-imgħax, kif ukoll infiq addizzjonali fuq id-difiża u l-investimenti relatati mar-riċerka u l-iżvilupp (R&Ż). Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż huwa mistenni li jiżdied minn 73.0 % fi tmiem l-2022 għal 74.4 % fi tmiem l-2023. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta defiċit tal-gvern ta' 2.6 % tal-PDG għall-2023. Dan huwa konformi mad-defiċit ipprojettat fil-Programm ta' Stabbiltà 2023. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta proporzjon aktar baxx tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG, ta' 73.9 % fi tmiem l-2023. Id-differenza hija dovuta għal deflatur kemxejn ogħla assunt mit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni.

(18) Il-bilanċ tal-gvern estiż fl-2023 huwa mistenni li jkompli jiġi affettwat mill-miżuri fiskali meħuda biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Dawn jikkonsistu f'miżuri estiżi mill-2022 (b'mod partikolari: żidiet temporanji addizzjonali fl-ispejjeż tal-ivvjaġġar deduċibbli u tnaqqis fit-taxxa tal-unitajiet domestiċi fuq ir-rinnovazzjonijiet tas-sistema tat-tisħin) u miżuri ġodda bħal rimborżi temporanji fuq il-kontijiet tal-elettriku u krediti tat-taxxa fuq l-elettriku, kif ukoll tnaqqis temporanju fir-rata tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) fuq l-elettriku u t-trasport tal-passiġġiera. Il-kost ta' dawn il-miżuri hija parzjalment ikkumpensata minn taxxi fuq profitti mhux mistennija tal-fornituri tal-enerġija, jiġifieri taxxa temporanja fuq il-profitt għall-kumpaniji tal-elettriku. Il-kost baġitarju nett tal-miżuri ta' appoġġ huwa pprojettat fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għal 0.3 % tal-PDG fl-2023[10]. Il-biċċa l-kbira tal-miżuri fl-2023 ma jidhrux li huma mmirati lejn l-unitajiet domestiċi jew id-ditti l-aktar vulnerabbli, u ma jippreservawx bis-sħiħ is-sinjal tal-prezz biex titnaqqas id-domanda għall-enerġija u tiżdied l-effiċjenza fl-enerġija. B'riżultat ta' dan, l-ammont ta' miżuri ta' appoġġ immirati, li għandhom jitqiesu fil-valutazzjoni tal-konformità mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022[11], huwa stmat fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għal 0.1 % tal-PDG fl-2023 (meta mqabbel maż-0.0 % tal-PDG fl-2022). L-ispiża baġitarja tal-protezzjoni temporanja offruta għall-persuni spostati mill-Ukrajna hija pprojettata li tiżdied b'0.2 punt perċentwali tal-PDG meta mqabbla mal-2022.

10 Iċ-ċifra tirrappreżenta l-livell tal-kost baġitarju annwali ta' dawk il-miżuri, inkluż id-dħul u n-nefqa kurrenti kif ukoll – fejn rilevanti – il-miżuri tan-nefqa kapitali.

11 Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022 dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-Finlandja u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-Finlandja għall-2022 (ĠU C 334, 1.9.2022, p. 213).

(19) Fir-Rakkomandazzjoni tiegħu tat-12 ta' Lulju 2022, il-Kunsill irrakkomanda li l-Finlandja tieħu azzjoni biex tiżgura li fl-2023 it-tkabbir tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fil-livell nazzjonali jkun konformi ma' pożizzjoni politika newtrali b'mod kumplessiv[12], filwaqt li jitqies l-appoġġ temporanju u mmirat kontinwu għall-unitajiet domestiċi u d-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija u għan-nies li jaħarbu mill-Ukrajna. Il-Finlandja għandha tkun lesta li taġġusta l-infiq attwali għas-sitwazzjoni li qed tevolvi. Ġie rrakkomandat lill-Finlandja wkoll biex tespandi l-investiment pubbliku għat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, u għas-sigurtà tal-enerġija filwaqt li tqis l-inizjattiva REPowerEU, inkluż billi tagħmel użu mill-Faċilità u fondi oħra tal-Unjoni.

12 Fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni, it-tkabbir tal-output potenzjali tal-Finlandja, li jintuża biex titkejjel il-pożizzjoni fiskali, fuq terminu medju (medja ta' 10 snin) huwa stmat fil-livell ta' 5.6 % f'termini nominali.

(20) Fl-2023, il-pożizzjoni fiskali hija pprojettata fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni li tkun espansjonarja (-1.0 % tal-PDG), f'kuntest ta' inflazzjoni għolja. Dan isegwi livell ġeneralment newtrali fl-2022 (-0.1 % tal-PDG). It-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (nett minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji) fl-2023 huwa pprojettat li jipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0.6 % tal-PDG għall-pożizzjoni fiskali. Dan jinkludi l-ispejjeż ġeneralment stabbli tal-miżuri ta' appoġġ immirati għall-unitajiet domestiċi u għad-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija. Dan jinkludi wkoll l-ispejjeż ogħla biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lill-persuni spostati mill-Ukrajna (żieda ta' 0.2 % tal-PDG). Il-kontribuzzjoni espansjonarja tan-nefqa kurrenti primarja netta ffinanzjata fuq livell nazzjonali hija għalhekk parzjalment dovuta biss għall-appoġġ immirat għall-unitajiet domestiċi u d-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija u għan-nies li qed jaħarbu mill-Ukrajna. It-tkabbir espansjonarju fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (nett minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarju) huwa xprunat ukoll mill-indiċjar tal-benefiċċji soċjali, il-finanzjament tal-gvern ċentrali lill-awtoritajiet lokali, kif ukoll infiq addizzjonali fuq id-difiża u investimenti relatati mar-riċerka u l-iżvilupp. Fil-qosor, it-tkabbir ipprojettat tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali mhux konformi mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022. In-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet taħt il-Faċilità u minn fondi oħra tal-Unjoni kienet tammonta għal 0.4 % tal-PDG fl-2023, filwaqt li l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali pprovda kontribuzzjoni espansjonarja għall-pożizzjoni fiskali ta' 0.4 punti perċentwali[13]. Għalhekk, il-Finlandja qed tippjana li tiffinanzja investiment addizzjonali permezz tal-Faċilità u hija pprojettata li tippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali. Hija tippjana li tiffinanzja l-investiment pubbliku għat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, u għas-sigurtà tal-enerġija, bħas-sussidji għas-sostituzzjoni tal-bojlers taż-żejt fossili u l-punti tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi, u n-networks tal-elettriku, u l-proġett Digirail li għandu l-għan li jġedded is-sistema ta' kontroll tal-ferroviji, il-portal Virtual Finland biex jiffaċilita l-immigrazzjoni bbażata fuq ix-xogħol u l-proġett tal-ekonomija f'ħin reali (real-time economy, RTE) li għandu l-għan li jiddiġitalizza t-tranżazzjonijiet tan-negozju, li huma parzjalment iffinanzjati mill-Faċilità u minn fondi oħra tal-Unjoni.

[13] Nefqa kapitali oħra ffinanzjata nazzjonalment hija pprojettata li tipprovdi kontribuzzjoni newtrali ta' 0.0 punti perċentwali tal-PDG.

(21) Skont il-Programm ta' Stabbiltà għall-2023, id-defiċit tal-gvern estiż huwa mistenni li jibqa' 2.6 % tal-PDG fl-2024. It-tkabbir fid-dħul mit-taxxa huwa mistenni li jnaqqas ir-ritmu filwaqt li l-ispejjeż tal-imgħax huma mistennija li jkunu ogħla. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż huwa mistenni li jiżdied għal 76.9 % fi tmiem l-2024. Abbażi tal-miżuri politiċi magħrufa fid-data tal-għeluq tat-tbassir, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta defiċit tal-gvern ta' 2.6 % tal-PDG fl-2024. Dan huwa konformi mad-defiċit ipprojettat fil-Programm ta' Stabbiltà 2023. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta proporzjon aktar baxx tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG, ta' 76.2 % fi tmiem l-2024.

(22) Il-Programm ta' Stabbiltà 2023 jipprevedi t-tneħħija gradwali tal-miżuri kollha ta' appoġġ għall-enerġija fl-2024. Il-Kummissjoni bħalissa tassumi t-tneħħija gradwali sħiħa tal-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija fl-2024. Dan huwa bbażat fuq is-suppożizzjoni li ma jkunx hemm żidiet ġodda fil-prezzijiet tal-enerġija.

(23) Ir-Regolament (KE) Nru 1466/97 jitlob titjib annwali fil-bilanċ tal-baġit strutturali lejn l-objettiv baġitarju ta' terminu medju b'0.5 % tal-PDG bħala punt ta' riferiment[14]. Meta jitqiesu konsiderazzjonijiet ta' sostenibbiltà fiskali, skont il-Kummissjoni jkun xieraq titjib fil-bilanċ strutturali ta' mill-inqas 0.3 % tal-PDG għall-2024. Sabiex jiġi żgurat tali titjib, u f'konformità mal-metodoloġija tal-Kummissjoni, it-tkabbir fin-nefqa primarja netta ffinanzjata fil-livell nazzjonali[15] fl-2024 jenħtieġ li ma jaqbiżx il-2.2 %, kif rifless f'din ir-Rakkomandazzjoni. Fl-istess ħin, il-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija li jifdal (attwalment stmati mill-Kummissjoni għal 0.3 % tal-PDG fl-2023) jenħtieġ li jitneħħew gradwalment, jekk l-iżviluppi tas-suq tal-enerġija jippermettu li dan isir u l-ewwel għandhom ikunu l-miżuri l-inqas immirati, u l-iffrankar relatat jenħtieġ li jintuża biex jitnaqqas id-defiċit tal-gvern. Skont it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni, it-tkabbir fin-nefqa netta kurrenti primarja ffinanzjata fil-livell nazzjonali fl-2023 mhuwiex f'konformità mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022. Jekk dan jiġi kkonfermat, ikun xieraq li jkun hemm inqas tkabbir fin-nefqa primarja netta fl-2024.

(24) Jekk wieħed jassumi li l-politiki ma jinbidlux, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta li n-nefqa primarja netta ffinanzjata nazzjonalment tikber għal 2.8 % fl-2024, li hija ogħla mir-rata ta' tkabbir rakkomandata.

(25) Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, l-investiment tal-gvern huwa mistenni li jibqa' 4.5 % tal-PDG fl-2023 u l-2024. Dan jirrifletti l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali u l-investiment iffinanzjat mill-Unjoni, jiġifieri permezz tal-Faċilità. Il-Programm ta' Stabbiltà 2023 jirreferi għal riformi u investimenti li huma mistennija jikkontribwixxu għas-sostenibbiltà fiskali u t-tkabbir sostenibbli u inkluživ. Dawk ir-riformi u l-investimenti jinkludu r-riforma tas-servizzi tas-saħħa u soċjali, li hija wkoll parti mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, għalkemm l-istimi dwar l-iffrankar futur li għandu jiġi derivat mir-riforma għadhom inċerti.

---

14 L-Artikolu 5 tar-Regolament (KE) Nru 1466/97 jirrikjedi wkoll aġġustament ta' aktar minn 0.5 % tal-PDG għall-Istati Membri b'dejn tal-gvern li jaqbeż is-60 % tal-PDG, jew b'riskji aktar evidenti għas-sostenibbiltà tad-dejn.

15 In-nefqa primarja netta hija definita bħala nefqa ffinanzjata fil-livell nazzjonali netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji u bl-esklużjoni tan-nefqa fuq l-imgħax kif ukoll in-nefqa ċiklika fuq il-qgħad.

(26) Il-Programm ta' Stabbiltà 2023 jiddeskrivi perkors fiskali fuq terminu medju sal-2027. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, id-defiċit tal-gvern estiż huwa mistenni li jiżdied għal 3.1 % tal-PDG fl-2025 u li sussegwentement jonqos bi ftit għal 2.9 % sal-2026. Għalhekk, id-defiċit tal-gvern estiż huwa ppjanat li jkun taħt 3 % tal-PDG fl-2026. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż huwa mistenni li jiżdied minn 76.9 % fi tmiem l-2024 għal 80.7 % sa tmiem l-2026.

(27) Il-Finlandja għandha sistema ta' protezzjoni soċjali effettiva u inklużiva b'livell għoli ta' protezzjoni soċjali, iżda hija kumplessa u tinkludi xi nases ta' inċentiv. Fl-2020, kumitat parlamentari ddedikat ingħata l-kompitu li jfassal ir-riforma tas-sistema tas-sigurtà soċjali sal-2027. F'Jannar 2022, il-kumitat ippubblika r-riżultati tal-ħidma tiegħu ta' mmappjar tal-problemi u, f'Marzu 2023, ippreżenta r-rapport interim tiegħu, li kien fih 31 proposta għal studji, abbozzar leġiżlattiv u proġetti ta' żvilupp għal gvernijiet futuri. Il-passi li jmiss jinkludu l-bidu ta' ħidma leġiżlattiva għas-simplifikazzjoni tas-sistema ta' protezzjoni soċjali u għaż-żieda fl-inċentivi għax-xogħol, filwaqt li tiġi ppreservata l-protezzjoni soċjali u tiżdied ir-rata tal-impjiegi. It-tkomplija tal-ħidma għar-riforma tas-sistema tas-sigurtà soċjali hija importanti għall-appoġġ tas-sostenibbiltà fit-tul tal-finanzi pubbliċi.

(28) F'konformità mal-Artikolu 19(3), il-punt (b), tar-Regolament (UE) 2021/241 u l-kriterju 2.2 tal-Anness V għal dak ir-Regolament, il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza jinkludi sett estensiv ta' riformi u investimenti li jsaħħu lil xulxin li għandhom jiġu implimentati sal-2026. L-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Finlandja tinsab għaddejja. Madankollu, l-arranġamenti operazzjonali bejn il-Kummissjoni u l-Finlandja għadhom ma ġewx iffirmati. Dan il-pass huwa meħtieġ għall-preżentazzjoni tal-ewwel talba għal pagament skont il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza u biex il-Finlandja tkun tista' tlaħħaq mal-iskeda miftiehma ta' talba għal pagament. Il-Finlandja ppreżentat emenda għall-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tagħha f'Jannar 2023, li ġiet approvata mill-Kunsill fl-14 ta' Marzu 2023. Din l-emenda saret fil-kuntest tal-aġġornament tal-kontribuzzjoni finanzjarja massima disponibbli għall-Istati Membri mill-Faċilità u kienet tikkonsisti fi tnaqqis proporzjonali tal-finanzjament fl-erba' pilastri tal-pjan. Biex tipprovdi għall-finanzjament taħt il-Kapitolu REPowerEU, hija ppjanata emenda oħra għall-Pjan għall-Irkupru u r-Reżiljenza fl-2023. L-inklużjoni rapida tal-kapitolu l-ġdid tar-REPowerEU fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza ser tippermetti li jiġu ffinanzjati riformi u investimenti addizzjonali b'appoġġ għall-objettivi strateġiċi tal-Finlandja fil-qasam tal-enerġija u t-tranżizzjoni ekoloġika. L-involviment sistematiku u effettiv tal-awtoritajiet lokali u reġjonali, tas-sħab soċjali u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra jibqa' importanti għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll ta' politiki ekonomiċi u tal-impjiegi oħra li jmorru lil hinn minn dak il-pjan, sabiex tiġi żgurata sjieda wiesgħa tal-aġenda ta' politika ġenerali.

(29) Il-Kummissjoni approvat id-dokumenti kollha ta' programmazzjoni tal-politika ta' koeżjoni tal-Finlandja fl-2022. It-tkomplija tal-implimentazzjoni rapida tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni b'komplementarjetà u sinerġija mal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, inkluż il-Kapitolu REPowerEU, hija kruċjali biex tinkiseb it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, tiżdied ir-reżiljenza ekonomika u soċjali u jinkiseb żvilupp territorjali bbilanċjat fil-Finlandja.

(30) Lil hinn mill-isfidi ekonomiċi u soċjali indirizzati mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza u l-programmi tal-politika ta' koeżjoni, il-Finlandja qed tiffaċċa għadd ta' sfidi addizzjonali relatati man-nuqqas ta' ħiliet, il-politiki tal-edukazzjoni u t-taħriġ, il-politika tal-enerġija u t-tranżizzjoni ekoloġika.

(31) Filwaqt li s-suq tax-xogħol Finlandiż kellu prestazzjoni qawwija fl-2022, l-għadd ta' postijiet tax-xogħol battala miftuħa żdied b'mod rapidu, u dan jirrifletti n-nuqqas ta' tlaqqigħ tal-ħiliet u n-nuqqas ta' ħaddiema f'setturi differenti, b'mod partikolari s-servizzi, il-kostruzzjoni, it-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, l-edukazzjoni, il-kura tas-saħħa u l-kura soċjali. Il-provvista ta' ħaddiema tas-sengħa hija mxekkla mill-għadd relattivament baxx ta' gradwati fl-edukazzjoni għolja fl-oqsma ta' studju li hemm l-aktar domanda għalihom fis-suq tax-xogħol, kif ukoll minn livell relattivament baxx ta' immigrazzjoni tal-ħaddiema. Fl-istess ħin, il-kisba tal-edukazzjoni terzjarja għal persuni ta' bejn il-25 u l-34 sena hija taħt il-medja tal-Unjoni. In-nuqqas ta' ħaddiema u ħiliet joħloq sfidi għall-kompetittività u t-tkabbir fit-tul tal-Finlandja u ser ikompli jiġi aggravat mit-tixjiħ tal-popolazzjoni, il-mobilità tal-forza tax-xogħol reġjonali relattivament baxxa u d-domanda akbar għal ħiliet ġodda fil-kuntest tat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali.

(32) L-Att il-ġdid dwar il-Klima tal-Finlandja daħal fis-seħħ fl-1 ta' Lulju 2022, filwaqt li jankra fil-liġi nazzjonali l-objettiv tal-Finlandja li ssir l-ewwel soċjetà tal-benesseri mingħajr fjuwils fossili sal-2035, kif ukoll li jistabbilixxi miri klimatiċi għall-2030, l-2040 u l-2050. Madankollu, l-ekonomija Finlandiża għadha fost l-aktar intensivi fl-enerġija fl-Unjoni. L-enerġija, l-industrija, it-trasport u l-binjiet huma s-setturi ewlenin li ser ikollhom bżonn jikkontribwixxu għal tnaqqis ewlieni fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra. Fl-2021, is-sorsi tal-enerġija rinnovabbli kienu jikkostitwixxu parti sinifikanti mit-taħlita tal-enerġija tal-Finlandja, u laħqu 43 %, segwiti miż-żejt b'24 %, l-enerġija nukleari bi 17 % u l-faħam b'9 %. Ir-Russja tibqa' sors importanti ta' fjuwil nukleari. Il-konsum tal-gass naturali tal-Finlandja naqas b'56 % fil-perjodu bejn Awwissu 2022 u Marzu 2023, meta mqabbel mal-konsum medju tal-gass matul l-istess perjodu fil-ħames snin preċedenti, lil hinn mill-mira ta' tnaqqis ta' 15 %. Il-Finlandja tista' ssaħħaħ l-isforzi biex tnaqqas temporanjament id-domanda għall-gass sal-31 ta' Marzu 2024 f'konformità mar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1369[16].

(33) L-isfidi biex jintlaħqu l-objettivi klimatiċi fit-tul jinkludu diskrepanza sinifikanti fl-investiment privat u pubbliku fis-setturi emittenti ewlenin kif ukoll dewmien fl-użu tal-investiment fl-enerġija rinnovabbli, ikkawżat minn akkumulazzjoni ta' applikazzjonijiet għal permessi ambjentali li jeħtieġu l-ipproċessar. Hija meħtieġa aktar simplifikazzjoni tal-proċeduri għall-għoti ta' permessi biex jiġi kklerjat ix-xogħol b'lura ta' proġetti tal-enerġija pendenti u jiġi ffaċilitat investiment prijoritarju addizzjonali.

(34) Il-prezzijiet għoljin tal-enerġija u l-miri ambizzjużi dwar il-klima jeħtieġu investiment aktar mgħaġġel u ogħla fid-dekarbonizzazzjoni. Minkejja tkabbir aktar mgħaġġel milli antiċipat fil-bejgħ ta' vetturi elettriċi, l-investiment meħtieġ fit-tnedija ulterjuri, b'mod partikolari l-elettrifikazzjoni ta' vetturi tqal, x'aktarx li ma jseħħx fuq termini tas-suq minħabba d-distanzi twal u ż-żoni skarsament popolati li jikkaratterizzaw il-Finlandja. Madwar 40 % tan-network ferrovjarju għadu mhux elettrifikat.

16 Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1369 tal-5 ta' Awwissu 2022 dwar miżuri kkoordinati għal tnaqqis fid-domanda għall-gass (ĠU L 206, 8.8.2022, p. 1).

(35) Sabiex tittejjeb is-sigurtà tal-provvista, it-trażmissjoni nazzjonali tal-elettriku tal-Finlandja tista' tissaħħaħ. L-enerġija rinnovabbli qed tiġi prodotta dejjem aktar il-bogħod miċ-ċentri tal-konsum. Filwaqt li l-Finlandja aġixxiet b'mod deċiżiv biex tnaqqas id-dipendenza tagħha fuq l-importazzjonijiet Russi taż-żejt, tal-faħam u tal-gass, wieħed miż-żewġ impjanti tal-enerġija nukleari fil-Finlandja għadu kompletament dipendenti fuq il-fjuwil Russu. Interkonnessjonijiet b'saħħithom bejn il-Finlandja u l-pajjiżi ġirien huma meħtieġa biex jiġi żgurat suq tal-elettriku li jiffunzjona tajjeb fir-reġjun kollu u biex jiżdied il-kontribut ipprojettat tal-enerġija rinnovabbli għat-taħlita tal-enerġija.

(36) In-nuqqas ta' ħaddiema u ħiliet fis-setturi u l-okkupazzjonijiet ewlenin għat-tranżizzjoni ekoloġika, inkluż il-manifattura, l-introduzzjoni u l-manutenzjoni ta' teknoloġiji b'emissjonijiet żero netti, qed joħolqu ostakli fit-tranżizzjoni lejn ekonomija b'emissjonijiet żero netti. Fl-2022, ġew irrapportati nuqqasijiet ta' ħaddiema fil-Finlandja għal 37 okkupazzjoni li jeħtieġu ħiliet jew għarfien speċifiċi għat-tranżizzjoni ekoloġika, inkluż ħaddiema tal-iżolament, inġiniera ċivili, u plumbers u fitters tal-pajpijiet. Sistemi ta' edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità għolja li jirrispondu għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol li qed jinbidlu u miżuri mmirati ta' titjib tal-ħiliet u taħriġ mill-ġdid huma kruċjali biex jitnaqqas in-nuqqas ta' ħiliet u jiġu promossi l-inklużjoni u r-riallokazzjoni tax-xogħol. Biex tiġi sfruttata l-provvista tax-xogħol mhux sfruttata, dawn il-miżuri jeħtieġ li jkunu aċċessibbli, b'mod partikolari għall-individwi u fis-setturi u r-reġjuni l-aktar affettwati mit-tranżizzjoni ekoloġika.

(37) Fid-dawl tal-valutazzjoni tal-Kummissjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 u l-opinjoni[17] tiegħu hija riflessa fir-rakkomandazzjoni (1).

[17] Skont l-Artikolu 5(2) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97.

(38) Fid-dawl tal-interkonnessjonijiet mill-qrib bejn l-ekonomiji tal-Istati Membri taż-żona tal-euro u l-kontribut kollettiv tagħhom għall-funzjonament tal-unjoni ekonomika u monetarja, il-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri taż-żona tal-euro jieħdu azzjoni, inkluż permezz tal-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza, biex (i) jippreservaw is-sostenibbiltà tad-dejn u joqogħdu lura minn appoġġ fuq bażi wiesgħa għad-domanda aggregata fl-2023, jimmiraw aħjar il-miżuri fiskali meħuda biex itaffu l-impatt tal-prezzijiet għoljin tal-enerġija u jirriflettu dwar modi xierqa biex inaqqsu l-appoġġ hekk kif jonqsu l-pressjonijiet tal-prezzijiet tal-enerġija; (ii) isostnu livell għoli ta' investiment pubbliku u jippromwovu l-investimenti privati biex jappoġġaw it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali; (iii) jappoġġaw l-iżviluppi fil-pagi li jtaffu t-telf fil-kapaċità tal-akkwist filwaqt li jillimitaw l-effetti sekondarji fuq l-inflazzjoni, ikomplu jtejbu l-politiki attivi tas-suq tax-xogħol u jindirizzaw in-nuqqas ta' ħiliet; (iv) itejbu l-ambjent tan-negozju u jiżguraw li l-appoġġ għall-enerġija lill-kumpaniji jkun kosteffettiv, temporanju u mmirat lejn ditti vijabbli u li jżomm l-inċentivi għat-tranżizzjoni ekoloġika; u (v) jippreservaw l-istabbiltà makrofinanzjarja u jimmonitorjaw ir-riskji filwaqt li jkomplu jaħdmu fuq it-tlestija tal-unjoni bankarja. Għall-Finlandja, ir-rakkomandazzjonijiet (1), (2), (3) u (4) jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-ewwel, it-tieni u r-raba' rakkomandazzjonijiet mogħtija fir-Rakkomandazzjoni tal-2023 dwar iż-żona tal-euro,

B'DAN JIRRAKKOMANDA li l-Finlandja fl-2023 u fl-2024 tieħu azzjoni biex:

1. Tnaqqas gradwalment il-miżuri urġenti ta' appoġġ għall-enerġija fis-seħħ, u tuża l-iffrankar relatat biex inaqqsu d-defiċit tal-gvern, malajr kemm jista' jkun fl-2023 u l-2024. Jekk iż-żidiet imġedda fil-prezzijiet tal-enerġija jkunu jeħtieġu miżuri ta' appoġġ ġodda jew li jitkomplew, tiżgura li tali miżuri ta' sostenn ikunu mmirati lejn il-protezzjoni tal-unitajiet domestiċi u d-ditti vulnerabbli, ikunu fiskalment affordabbli, u jippreservaw l-inċentivi għall-iffrankar tal-enerġija.

   Tiżgura politika fiskali prudenti, b'mod partikolari billi tillimita ż-żieda nominali fin-nefqa primarja netta ffinanzjata nazzjonalment fl-2024 għal mhux aktar minn 2.2 %[18].

   Tippreserva l-investiment pubbliku ffinanzjat fil-livell nazzjonali u tiżgura l-assorbiment effettiv tal-għotjiet taħt il-Faċilità u ta' fondi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari biex trawwem it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali.

   Għall-perjodu lil hinn mill-2024, tkompli ssegwi strateġija fiskali fuq terminu medju ta' konsolidazzjoni gradwali u sostenibbli, flimkien ma' investimenti u riformi li jwasslu għal tkabbir sostenibbli ogħla, sabiex tikseb pożizzjoni fiskali prudenti fuq terminu medju.

   Tkompli r-riforma tas-sistema tas-sigurtà soċjali sabiex tiżdied l-effiċjenza tas-sistema tal-benefiċċji soċjali, li ttejjeb l-inċentivi għax-xogħol u tappoġġa wkoll is-sostenibbiltà fit-tul tal-finanzi pubbliċi.

18 Li hija stmata li tikkorrispondi għal titjib annwali fil-bilanċ tal-baġit strutturali ta' mill-inqas 0.3 % tal-PDG għall-2024, kif deskritt fil-premessa 23.

2. Tipproċedi bl-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza rivedut tagħha u tiffinalizza malajr il-kapitolu REPowerEU bil-għan li tibda l-implimentazzjoni tiegħu malajr. Tkompli l-implimentazzjoni rapida tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni, f'komplementarjetà u sinerġija mill-qrib mal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza.

3. Tindirizza n-nuqqas ta' ħaddiema u ta' ħiliet billi jħarrġu mill-ġdid u jtejbu l-ħiliet tal-forza tax-xogħol u twessa' l-offerta tal-edukazzjoni għolja, b'mod partikolari għall-oqsma ta' studju li l-aktar hemm domanda għalihom fis-suq tax-xogħol.

4. Tnaqqas id-dipendenza ġenerali fuq il-fjuwils fossili billi taċċellera l-użu ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli, inkluż billi tkompli tħaffef il-proċeduri għall-għoti ta' permessi, u tagħti spinta lill-investiment pubbliku u privat fid-dekarbonizzazzjoni tal-industrija u tat-trasport, inkluż permezz tal-elettrifikazzjoni. Tiżviluppa infrastruttura tal-enerġija biex tiżdied is-sigurtà tal-provvista billi tissaħħaħ it-trażmissjoni tal-elettriku. Iżżid l-isforzi politiċi mmirati lejn il-forniment u l-akkwist tal-ħiliet u l-kompetenzi meħtieġa għat-tranżizzjoni ekoloġika.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill
Il-President